

Brüssel, 30. november 2021
(OR. en)

14430/21

SPORT 83
EDUC 395
COMPET 868
ECO 137
EMPL 527
JEUN 145
SAN 710
SOC 702

MENETLUSE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Delegatsioonid

Eelmise dok nr: 13711/21

Teema: Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate resolutsioon Euroopa spordimudeli põhielementide kohta

---

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu 29.-30. novembril 2021 toimunud istungil (haridus, noored, kultuur ja sport) heaks kiidetud nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate resolutsioon Euroopa spordimudeli põhielementide kohta.

Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate resolutsioon Euroopa spordimudeli põhielementide kohta

TULETADES MEELDE, ET

1. Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 6 kohaselt on sport valdkond, mille puhul peaksid ELi tasandil võetavad meetmed liikmesriikide meetmeid toetama, koordineerima ja täiendama;
2. ELi toimimise lepingu artikli 165 lõike 1 kohaselt panustab liit Euroopa spordiküsimuste edendamisse, võttes arvesse spordi eripära, vabatahtlikul tegevusel põhinevaid struktuure ning selle sotsiaalset ja kasvatuslikku funktsiooni;
3. ELi toimimise lepingu artikli 165 lõike 2 kohaselt püütakse liidu tegevusega „arendada Euroopa mõõdet spordis, spordivõistluste aususe ning avatuse ja sporditöö eest vastutavate asutuste omavahelise koostöö edendamise ning sportlaste, iseäranis noorte sportlaste füüsilise ja vaimse puutumatuse kaitsmise kaudu“;
4. nõukogu järeldustes COVID-19 pandeemia mõju kohta spordisektorile ja kõnealuse sektori taastumise kohta kutsutakse liikmesriike üles „edendada spordialaliitude, spordiklubide, -organisatsioonide ja sportlaste vahelist solidaarsust, et kaasa aidata spordisektori kestlikule taastumisele ja edasisele arengule, ning tunnustama Euroopa spordimudelit¹ kui solidaarsussüsteemi näidist“;

---

¹ Kuigi Euroopa spordistruktuuride mitmekesisuse tõttu ei ole Euroopa spordimudelil ühtset määratlust, muudavad teatavad põhitunnused selle mudeli äratuntavaks. Nendeks tunnusteks on muu hulgas püramiidstruktuur, kõrgemale tasemele tõusmise ja madalamale tasemele langemise avatud süsteem, rohujuuretasandi lähenemisviis ja solidaarsus, roll rahvuslikus identiteedis, vabatahtlikul tegevusel põhinevad struktuurid ning vabatahtliku tegevuse enda sotsiaalne ja hariduslik funktsioon.

5. Euroopa Liidu spordialases töökavas (2021–2024) on Euroopa spordimudel temaatilise prioriteedi „Aususe ja väärtuste kaitsmine spordis“ põhiteema;
6. läbivaadatud Euroopa spordihartas, mille Euroopa Nõukogu võttis vastu 13. oktoobril 2021, rõhutatakse Euroopa spordiraamistiku ja selle korralduse ühisjooni, mida spordiliikumine käsitleb Euroopa spordimudelina,

TUNNISTADES, ET

7. Euroopa spordikorraldus põhineb ühinemisvabaduse põhiõigusel. Samuti põhineb see sellistel väärtustel nagu spordi eri tasandite, eelkõige professionaalse spordi ja rohujuure tasandi spordi solidaarsus, õiglus, ausus, avatus, sooline võrdõiguslikkus ja hea juhtimistava;
8. Euroopa väärtuspõhise organiseeritud spordi enamiku põhielemendid on autonoomsel, demokraatlikul ja territoriaalsel alusel toimuv spordikorraldus, mille püramiidstruktuur hõlmab spordi kõiki tasandeid alates rohujuure tasandi spordist kuni professionaalse spordini ja mis hõlmab nii klubide kui ka rahvusmeeskondade võistlusi kui ka mehhanisme finantssolidaarsuse, õigluse ja avatuse tagamiseks võistlustel, näiteks kõrgemale tasemele tõusmise ja madalamale tasemele langemise põhimõtted;
9. Euroopa väärtuspõhine organiseeritud sport on üldiselt üles ehitatud riigipõhiselt ja seda korraldab põhimõtteliselt üks alaliit iga spordiala kohta; see võimaldab käsitleda terviklikult nii norme, reegleid ja standardeid kui ka võistluskalendrist kinnipidamist ja võistlustele kvalifitseerumist. Need organisatsioonid on võtnud endale kohustuse tagada professionaalse spordi ja rohujuure tasandi spordi finantssolidaarsus, samuti tagada hea juhtimistava, põhiõiguste ja inimõiguste, vaimse ja füüsilise tervise ning sportlaste ohutuse kõrgeim tase, hoida ära igasugune diskrimineerimine ja edendada spordiausust;

10. sport on Euroopas ka omaette oluline majandussektor, mis aitab toetada majanduskasvu, arengut ja töövõimalusi² ning hõlmab uusi spordi sidusrühmi ja lähenemisviise, nagu sporditööstus, sponsorid, meedia, suurüritused, uued spordialad, sportlaste roll jne. Neid uusi sidusrühmi ja lähenemisviise tuleks arvesse võtta ka spordi edasisel arendamisel Euroopas,

RÕHUTADES, ET

11. spordialaliitudel peaks olema keskne roll oma spordiala korralduse ja toimimise jälgimisel ning nad peaksid demokraatlikul, tasakaalustatud ja sidusal viisil ühitama sportlaste, klubide ja liigade, fännide ja muude sidusrühmade ning teiste spordiorganisatsioonide huve, et kõik saaksid aidata kaasa spordi tasakaalustatud arengule;
12. mehhanismid, mille eesmärk on kaitsta sportlaste õigusi ja kohustusi, nagu mittediskrimineerimine, juurdepääs teabele, esindatus spordiorganisatsioonides, eraelu puutumatus ja õiglane kohtumenetlus, ning nende mehhanismide kasutamine sportlaste poolt on olulised hea juhtimistava põhimõtete toetamiseks väärtuspõhises organiseeritud spordis, kus sportlaste häält peab kuulda ja arvesse võtma;
13. finantssolidaarsus on üks väärtuspõhise organiseeritud spordi põhielementidest. See võib aidata luua, säilitada ja tugevdada seoseid professionaalse spordi ja rohujuure tasandi spordi vahel, kaasrahastada äriliselt vähem atraktiivseid võistlusi ning vabatahtlike, sportlaste, treenerite, matšiametnike koolitamist jne. Lisaks tuleks toetada tegevusi, millega edendatakse spordis selliste väärtuste järgimist nagu põhiõigused ja inimõigused, demokraatia, solidaarsus, sotsiaalne integratsioon, sooline võrdõiguslikkus, noorte areng, lapse õigused ja haridus spordi kaudu;

---

² Euroopa Komisjoni uuringuaruanne „European Commission Study on the Economic Impact of Sport Through Sport Satellite Accounts“ (Euroopa Komisjoni uuring, mis käsitleb spordi majanduslikku mõju spordi satelliitarvepidamise kaudu), 2018. aasta aprill.

14. organiseeritud sport on Euroopas seisnud silmitsi sisemiste ja väliste ohtudega, nagu halb juhtimistava, korrupsioon, spordiga manipuleerimine, rahaline ebastabiilsus, inimõiguste rikkumised, doping, rassism, vägivald, sooline ebavõrdsus, kasvav kommertsialiseerumine ja kaldumus noori sportlasi osta, mitte neid koolitada. Kõik see nõuab tihedas koostöös asjaomaste ametiasutuste ja organisatsioonidega sellist reageerimist, mis peaks kaitsma spordi väärtusi ja ausust, edendama head juhtimistava ning tagama spordile positiivse tuleviku;
15. spordiorganisatsioonide autonoomsuse ja eneseregulatsiooni tingimuseks on spordi hea juhtimistava kooskõlas demokraatia, läbipaistvuse, aususe, solidaarsuse, soolise võrdõiguslikkuse, avatuse, aruandekohustuse ja sotsiaalse vastutuse põhimõtetega. On oluline, et spordiorganisatsioonid ja -alaliidud toetaksid ja võimalusel tõstaksid oma hea juhtimistava standardeid, andes sportlastele ja fännidele sõna;
16. spordi pikaajalise elujõulisuse jaoks on äärmiselt oluline säilitada ja vajaduse korral tugevdada konkurentsitasakaalu, et vältida põhjendamatuid eeliseid. Ausate, konkurentsivõimeliste ja tasakaalustatud spordivõistluste edendamiseks tuleks kaaluda mitmesuguseid meetmeid, mis on suunatud nii lühiajalistele vajadustele kui ka pikaajalistele arengutele,

VÕTTES ARVESSE, ET

17. rahvusmeeskondade võistlused on Euroopa organiseeritud spordi lahutamatu osa.³ Neil on oluline roll mitte ainult rahvusliku identiteedi edendamisel ja noorte sportlaste inspireerimisel nende parimale sportlikule sooritusele, vaid ka solidaarsuse suurendamisel rohujuure tasandi spordiga ja nooremate põlvkondade jaoks eeskuju andmisel;
18. igat liiki ja kõikidel tasanditel tegutsevad spordiorganisatsioonid kohustuvad arendama läbipaistvuskultuuri ja kehtestama hea juhtimistava põhimõtetel rajaneva korra, mis tagab nende rahaliste vahendite laitmatu haldamise, range kontrolli, et vältida huvide konflikti ja korrupsiooni, ning valitavate ametikohtade puhul ametiaja piiratud kestuse;

---

³ Vt nt Tsjalle van der Burgi teadusartikkel, „EU competition law, football and national markets“ (ELi konkurentsioigus, jalgpall ja riiklikud turud), 30. detsember 2020.

19. professionaalse spordi üha suurem kommertsialiseerumine muudab spordi veelgi tulusamaks tegevuseks, mida õhutab tagant eelkõige ringhäälinguõiguste väärtus. Kuigi see aitab luua rahalisi vahendeid suurema arvu sportlaste jaoks, ei ole spordi kaubandusliku mõõtme arendamine spordi väärtuste seisukohast riskivaba;
20. ajal, mil spordi moderniseerimine loob spordi majanduslikust potentsiaalist uusi rahalisi võimalusi, on äärmiselt oluline, et väärtuspõhise organiseeritud spordi puhul säiliks spordiausus, et järgitaks hea juhtimistava põhimõtteid ning liikmesriigi, ELi ja rahvusvahelist õigust ja et säiliks võrdsed tingimused, mis on vajalikud kõigi osalejate solidaarsusväärtuste tõhusaks rakendamiseks;
21. Euroopa spordi teatavad väärtused ja traditsioonid avaldavad ühiskonnale positiivset mõju ning neid tuleks edendada, rõhutades samal ajal Euroopa spordistruktuuride mitmekesisust ja keerukust. Käesolevas resolutsioonis rõhutatakse Euroopa spordimudeli põhielemente, keskendudes peamiselt väärtuspõhisele organiseeritud spordile,

KUTSUVAD LIIKMESRIIKE ÜLES TEGEMA KOOSKÖLAS SUBSIDIAARSUSE PÕHIMÕTTEGA JA ASJAKOHASTEL TASANDITEL JÄRGMIST:

22. toetama kooskõlas ELi õiguse asjakohaste sätetega Euroopa spordimudeli põhielemente, mille hulka kuuluvad ühinemisvabadus, püramiidstruktuur, kõrgemale tasemele tõusmise ja madalamale tasemele langemise avatud süsteem, rohujuuretasandi lähenemisviis ja solidaarsus, roll rahvuslikus identiteedis, kogukonna ülesehitamine ja vabatahtlikul tegevusel põhinevad struktuurid ning selle sotsiaalsed ja hariduslikud ning kultuuri- ja tervisealased funktsioonid;

23. täiendavalt uurima ja jätkama Euroopa spordimudeli põhielemente käsitlevaid käimasolevaid arutelusid kõigi spordivaldkonna sidusrühmadega, tunnistades lähenemisviiside mitmekesisust ja uusi arenguid eri spordiliikide lõikes kooskõlas väärtuspõhise organiseeritud spordiga, ning tegema seda näiteks ELi sporditeemalise struktureeritud dialoogi abil;
24. edendama spordis ja spordiorganisatsioonides väärtusi, mida juhitakse kooskõlas demokraatia, läbipaistvuse, aususe, solidaarsuse, soolise võrdõiguslikkuse, avatuse, vastutuse, juurdepääsetavuse, sotsiaalse vastutuse ning põhiõiguste ja inimõiguste järgimise põhimõtetega;
25. tunnistama ja säilitama spordi ning selle vabatahtlikul tegevusel põhinevate struktuuride eripära, samuti spordi juhtorganite autonoomiat nende vastutusalas oleva spordi korraldamisel, järgides liikmesriigi, rahvusvahelist ja ELi õigust;
26. tunnustama vabatahtlike, rohujuure tasandi spordiklubide, perede ja kohalike kogukondade panust spordi valdkonnas ning vajaduse korral neid toetama;
27. tugevdama poliitikat, mille eesmärk on innustada sportlaste ja sporditöötajate koolitamist ja harimist, kuna need aitavad edendada spordi sotsiaalseid, hariduslikke, majanduslikke ja laiemaid huve;
28. juhtima tähelepanu sellele, millist mõju võivad suletud spordivõistlused avaldada organiseeritud spordile Euroopas, näiteks põhjalikud muutused spordivõistlustele kvalifitseerimise menetlustes, mis tavaliselt põhinevad sporditulemustel;
29. integreerima Euroopa spordiküsimused Euroopa tuleviku konverentsi aruteludesse,

KUTSUVAD EUROOPA KOMISJONI ÜLES

30. toetama kooskõlas ELi õiguse asjakohaste sätetega Euroopa spordimudeli põhielemente, mille hulka kuuluvad ühinemisvabadus, püramiidstruktuur, kõrgemale tasemele tõusmise ja madalamale tasemele langemise avatud süsteem, rohujuuretasandi lähenemisviis ja solidaarsus, roll rahvuslikus identiteedis, kogukonna ülesehitamine ja vabatahtlikul tegevusel põhinevad struktuurid ning selle sotsiaalsed ja hariduslikud ning kultuuri- ja tervisealased funktsioonid;
31. täiendavalt uurima ja jätkama Euroopa spordimudeli põhielemente käsitlevaid käimasolevaid arutelusid kõigi spordivaldkonna sidusrühmadega, tunnistades lähenemisviiside mitmekesisust ja uusi arenguid eri spordiliikide lõikes kooskõlas väärtuspõhise organiseeritud spordiga, ning tegema seda näiteks omapoolse Euroopa spordimudeli(te) uuringu, ELi sporditeemalise struktureeritud dialoogi jne abil;
32. toetama oma pädevuse piires ning ELi ja rahvusvahelist õigust järgides spordi rolli ja selle haridusmõõdet, näiteks sportlaste topeltkarjääri, ning nende kestlikku kombineerimist;
33. teadvustama jätkuvalt spordi ja selle vabatahtlikul tegevusel põhinevate struktuuride eripära, mis peaksid toimima hea juhtimistava, läbipaistvuse, vastutuse, sotsiaalse vastutuse, kaasavuse, aususe, demokraatia, eneseregulatsiooni ning põhiõiguste ja inimõiguste järgimise kõrgel tasemel, ja jätkama neile praktilise toime andmist;
34. edendama oma pädevuse piires koostööd ja struktureeritud dialoogi spordiliikumise, sportlaste rühmade, ärikorraldajate ja muude asjaomaste sidusrühmadega, võttes samal ajal arvesse spordi eripära;
35. juhtima tähelepanu sellele, millist mõju võivad suletud spordivõistlused avaldada organiseeritud spordile Euroopas, näiteks spordivõistluste aususele ja avatusele, vabatahtlikul tegevusel põhinevatele struktuuridele ning sotsiaalsele ja hariduslikule funktsioonile.
36. integreerima Euroopa spordiküsimused Euroopa tuleviku konverentsi aruteludesse,

KUTSUVAD SPORDILIIKUMIST ÜLES TEGEMA JÄRGMIST, VÕTTES ARVESSE SPORDIORGANISATSIOONIDE AUTONOOMIAT:

37. toetama kooskõlas ELi õiguse asjakohaste sätetega Euroopa spordimudeli põhielemente, mille hulka kuuluvad ühinemisvabadus, püramiidstruktuur, kõrgemale tasemele tõusmise ja madalamale tasemele langemise avatud süsteem, rohujuuretasandi lähenemisviis ja solidaarsus, roll rahvuslikus identiteedis, kogukonna ülesehitamine ja vabatahtlikul tegevusel põhinevad struktuurid ning selle sotsiaalsed ja hariduslikud ning kultuuri- ja tervisealased funktsioonid;
38. täiendavalt uurima ja jätkama Euroopa spordimudeli põhielemente käsitlevaid käimasolevaid arutelusid kõigi spordivaldkonna sidusrühmadega, tunnistades lähenemisviiside mitmekesisust ja uusi arenguid eri spordiliikide lõikes kooskõlas väärtuspõhise organiseeritud spordiga, ning tegema seda näiteks ELi sporditeemalise struktureeritud dialoogi abil;
39. edendada kõigi tasandite spordiorganisatsioonide vahelist solidaarsust, et aidata kaasa COVID-19 pandeemiast taastumisele, kestlikkusele ja spordisektori edasisele arengule;
40. järgima ja ühtlustama rahvusvahelise spordikalendri nõudeid ning osalema solidaarsuskavades;
41. võtma endale kohustus edendada professionaalse spordi ja rohujuure tasandi spordi finantssolidaarsust ning tagama sportlaste, sporditöötajate, matšiametnike ja pealtvaatajate huvides hea juhtimistava, ohutuse ja aususe kõrgeim tase;
42. tegema koostööd kõigi sidusrühmadega, eelkõige spordi juhtorganitega, et kaitsta ja tugevdada põhiõigusi ja inimõigusi, eelkõige sportlaste õigusi kõigis spordiga seotud tegevustes, samuti sportlaste tervist, võttes arvesse spordivõistluste arvu suurenemist, ning soolist võrdõiguslikkust ja sotsiaalset kaasatust, vältides igasugust diskrimineerimist;

43. kindlustama tõhusate sise- ja välimehhanismide olemasolu, et tagada hea juhtimistava põhimõtete, põhiõiguste ja inimõiguste ning asjakohaste järelevalve-, aruandlus- ja karistusmehhanismide järgimine;
44. tagama tipptasemel ja professionaalse spordi võistluste korraldamine kooskõlas spordivõistluste avatuse põhimõttega, prioriseerides sporditulemusi;
45. tegema koostööd haridusasutustega, et anda spordi ja hariduse kestlikule kombineerimisele praktiline toime sportlaste tervikliku arengu, heaolu ja ausameelsuse jaoks;
46. edendada ja hõlbustada noorte sportlaste ja alaesindatud rühmade juurdepääsu spordis osalemisele ja asjakohasel juhul spordiga seotud otsuste tegemisele;
47. töötama välja mehhanismid sportlaste selliste õiguste ja kohustuste kaitsmiseks nagu mittediskrimineerimine, juurdepääs teabele, esindatus spordiorganisatsioonides, eraelu puutumatus ja õiglane kohtumenetlus ning julgustama sportlasi neid mehhanisme kasutama;
48. järgima põhiõigusi ja inimõigusi ning tegema sellega seoses vastutustundlikke otsuseid spordi suursündmuste korraldajate kohta nii Euroopa Liidus kui ka väljaspool seda⁴.

---

⁴ Tuginedes 27 spordiministri poolt 27. jaanuaril 2021 allkirjastatud ja volinik Mariya Gabrielile saadetud kirjale.

Mõiste

Käesolevas resolutsioonis kasutatakse mõistet

„väärtuspõhine organiseeritud sport Euroopas“

Väärtuspõhine organiseeritud sport põhineb ühinemisvabadusel ja sellistel väärtustel nagu hea juhtimistava, ohutus, ausus, solidaarsus, sealhulgas finantssolidaarsus, sportlaste tervis ja ohutus, põhiõiguste ja inimõiguste järgimine ning sooline võrdõiguslikkus ja vabatahtlik tegevus. See on üldiselt üles ehitatud riigipõhiselt ja seda korraldab põhimõtteliselt üks spordialaliit iga spordiala kohta, mis võimaldab käsitleda terviklikult nii norme, reegleid ja standardeid kui ka võistluskalendrist kinnipidamist ja võistlustele kvalifitseerumist.

POLIITILINE TAUST

1. Euroopa nõukogu soovitus CM/Rec(2021)5 liikmesriikidele läbivaadatud Euroopa spordiharta kohta, vastu võetud 13. oktoobril 2021.
2. Euroopa Parlamendi 10. veebruari 2021. aasta resolutsioon COVID-19 mõju kohta noortele ja spordile (2020/2864(RSP)).
3. Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate resolutsioon Euroopa Liidu spordialase töökava kohta (1. jaanuar 2021 – 30. juuni 2024) kohta, 2020/C 419/01.
4. Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate järeldused COVID-19 pandeemia mõju kohta spordisektorile ja kõnealuse sektori taastumise kohta, 2020/C 214 I/01.
5. Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate järeldused treenerite võimendamise kohta oskuste ja pädevuste omandamise võimaluste parandamise kaudu, 2020/C 196/01.
6. Euroopa Parlamendi 2. veebruari 2012. aasta resolutsioon Euroopa mõõtmekohaga spordis (2011/2087(INI)).
7. Euroopa Komisjoni teatis „Euroopa mõõtmekohaga arendamine spordis“, KOM(2011) 12 lõplik.
8. Euroopa Ülemkogu (Nice, 7.–10. detsember 2000) eesistujariigi järeldused: IV lisa – Deklaratsioon, mis käsitleb spordi erilisi omadusi ja selle sotsiaalset funktsiooni Euroopas, mida tuleks arvesse võtta ühise poliitika rakendamisel.

9. Euroopa Ülemkogu avaldus spordi kohta – eesistujariigi järeldused 2008, 17271/1/08 REV 1.
10. Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee resolutsioon 1602 (2008): „The need to preserve the European Sport Model“ (Vajadus säilitada Euroopa spordimudel).
11. Euroopa Parlamendi 8. mai 2008. aasta resolutsioon spordi valge raamatu kohta (2007/2261(INI)).
12. Euroopa Komisjoni valge raamat spordi kohta {SEC (2007) 932} {SEC (2007) 934} {SEC (2007) 935} {SEC (2007) 936}.
13. Regioonide Komitee arvamus teemal „Euroopa spordimudel“ (1999/C 374/14).
14. Komisjoni aruanne Euroopa Ülemkogule olemasolevate spordistruktuuride kaitse ja spordi ühiskondliku funktsiooni säilitamise eesmärgil ühenduse raames – Helsingi aruanne spordi kohta (COM(1999) 644 final).
15. Euroopa Komisjoni X peadirektoraat teemal „Euroopa spordimudel“ ja X peadirektoraadi töödokument „Ühenduse tegevuse areng ja väljavaated spordi valdkonnas“, 1998.
